

Riigikogu rahanduskomisjon
rahanduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 31.10.2025 nr 1.1-11/4731-1

**Mootorsõidukimaksu seaduse
muutmise seaduse 694 SE
täiendamine**

Austatud proua Akkermann

Esitasime oma ettepanekud mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu 694 SE täiendamiseks 21.10.2025. a kirjaga nr 1.1-11/4574-1. Kuna on ilmnenu, et eelnõu teksti on vaja veel täiendada, edastame käesoleva kirjaga kõik muudatusettepanekud tervikuna (st nii varasemad kui lisandunud ettepanekud).

1. Palume muuta eelnõu pealkirja ja sõnastada see järgmiselt: „Mootorsõidukimaksu seaduse ja liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu“

Selgitus: Eelnõu täiendatakse kahe liiklusseaduse muudatusega (vt muudatusettepanek nr 7), millega kehtestatakse M-kategooria rohkem kui seitsme istekohaga sõidukitele N-kategooria sõidukite registreerimistasu arvestust ja sätestatakse õiguskantsleri ettepanekul vea tõttu enamakstud registreerimistasu tagastamise kord.

2. Palume muuta eelnõu § 1 punktis 3 sätestatud § 9 lõike 2 punkti 3 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt:
„3) käesoleva seaduse § 15² lõike 1 punktis 3 nimetatud juhul.“.

Selgitus: Tehniline muudatus. Mootorsõidukimaksu seaduse (MSMS) § 9 lg 2 punktis 3 on juba viidatud MSMS § 15¹ lõike 1 punktis 2 nimetatud liiklusregistris esmakordsele registreerimisele.

3. Palume muuta eelnõu § 1 punktis 5 sätestatud § 15¹ lõike 3 teist lauset ja sõnastada see järgmiselt:
„Kui vanema maksukohustus on väiksem kui tema maksukohustust vähendav summa, jagatakse ülejäanud maksukohustust vähendav summa teiste vanemate vahel.“.

Selgitus: Tehniline muudatus. Eelnõu tekstis on kirjas „kui *ühe* vanema maksukohustus on väiksem...“. Sõna „*ühe*“ kasutamine võib jätta mulje, et tegemist on olukorraga, kus maksumaksjate ringist eristatakse üks konkreetne vanem, mis ei ole sätte eesmärgiga kooskõlas. Muudatusettepaneku kohaselt jäetakse sõna seetõttu tekstist välja. Selliselt

sõnastatud norm väljendab üheselt, et olukorras, kus vanema maksukohustus ei kata maksukohustust vähendavat summat, jaotatakse jääk teiste vanemate vahel.

Lisaks asendatakse sõna „jääk“ sõnadega „ülejäanud maksukohustust vähendav summa“. Antud sätte kontekstis tuleb ennekõike rääkida maksukohustust vähendava summa, mitte jäägi jagamisest. Jäägi termin on kasutusel §-s 15².

4. Palume muuta eelnõu § 1 punktis 5 sätestatud § 15² lõike 1 punkti 3 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt:

„3) maksustamisperioodi kestel rahvastikuregistris lapse hooldusõiguse kande tekkimise seisuga.“.

Selgitus: Tehnilised muudatused. Muudatusettepanekuga asendatakse sõna „jooksul“ täpsema ja keeleliselt sobivama väljendiga „kestel“. Sõna „kestel“ viitab õigesti maksustamisperioodi ajavahemikule. Palume eelnõus läbivalt asendada sõnad „maksustamisperioodi jooksul“ sõnadega „maksustamisperioodi kestel“.

Lisaks on täpsustatud normi sisu lisades sõna „rahvastikuregistris“, mis määratleb üheselt millise registri kanne on aluseks. Sõna „kande“ lisamine rõhutab seejuures, et õiguslikuks aluseks on rahvastikuregistrisse tehtud lapse hooldusõiguse andmete registreerimine ning määravaks on just selle konkreetse kande tekkimise hetk.

Lisaks jäetakse sättest välja sõna „täielik“, mis eksitab hooldusõiguse terminist õigesti arusaamist.

5. Palume muuta eelnõu § 1 punktis 5 sätestatud § 15² lõike 3 sõnastust ja sõnastada see järgmiselt:

„(3) Maksustamisperioodi kestel võetakse mootorsõidukimaksu arvutamisel iga kord arvesse maksukohustuse vähenduse suurus ja jääk.“.

Selgitus: Tehniline muudatus. Õigusselguse huvides parandatakse lauseehitust.

6. Palume täiendada eelnõu § 1 punktis 5 sätestatud § 15² uue lõikega 4 (muutes vastavalt ülejäanud lõigete numeratsioonile) ja sõnastada see järgmiselt:

„(4) Maksustamisperioodi kestel mootorsõidukimaksu kohustuse ümberarvutamisel tekkiv jääk võetakse arvesse § 15² lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.“.

Selgitus: Sõiduki kustutamisega liiklusregistrist (nt hävimisega) kaasneb isikule maksustamisperioodi lühenemine ja mootorsõidukimaksu summa ümberarvutamine. Eelnõu tekstist võib jääda mulje, et sellisel puhul vabanev proportsionaalne maksuvähendus lapse eest võib kaasa tuua nii selle isiku kui mõne teise õigustatud isiku maksukohustuse ümberarvutamise, kuid nii see siiski ei ole. Hävimisega kaasneva maksustamisperioodi lühendamise tingitud maksuvähenduse vabanemine arvestatakse jäägi hulka ja võetakse kasutusele kas uue sõiduki soetamisel või uue hooldusõiguse tekkimisel.

7. Palume muuta eelnõu § 1 punktis 5 sätestatud § 15² lõike 4 teksti (uue numeratsiooniga lõige 5) järgmises sõnastuses:

„(4) Lapse hooldusõiguse muutumise korral maksustamisperioodi kestel maksukohustuse vähendamist ümber ei arvutata ja jääki ei suurendata.“.

Selgitus: Tehniline muudatus. Täiendatakse analoogselt eelneva lõikega et poleks segadust, et silmas on peetud maksustamisperioodi.

Lisaks on asendatud sõna „lõppemise“ sõnaga „muutumise“. Eelnõu teksti kohaselt lapse hooldusõiguse lõppemise korral maksukohustuse vähendamist ümber ei arvutata ja jääki ei suurendata. Sama olukord kehtib ka juhul, kui aasta kestel hooldusõigus näiteks taastatakse. Seega on „lõppemise“ sätestamine justkui poolik ja tuleb asendada sõnaga, mis väljendaks, et ka teatud muul juhul ümberarvutamist ei algatata.

8. Palume täiendada eelnõu uue §-ga 2 (ja lugeda eelnõu senine § 2 §-ks 3) järgmises sõnastuses:

„§ 2. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 190²² täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) M1-kategooria mootorsõiduki, millel on rohkem kui seitse istekohta, registreerimistasu arvutatakse N1-kategooria mootorsõiduki registreerimistasu määra alusel.“;

2) paragrahvi 190²⁷ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses

„(1¹) Kui isik on tasunud registreerimistasu ettenähtust rohkem, tagastatakse enam tasutud osa isiku taotluse alusel.“.

Selgitus: Punktis 1 sätestatud muudatuse eesmärk on tagada maksukoormuse õiglasem ja otstarbekam jaotus M1- ja M1G-kategooria mootorsõidukitele, millel on rohkem kui seitse istekohta. M-kategooria sõiduki registreerimistasu arvutatakse kolme komponendi summana: baasosa, massiosa ja CO₂ eriheide. N-kategooria sõiduki tasu arvutatakse aga kahe komponendi summana. Paljud 8 ja 9 istekohaga M1-kategooria sõidukid on oma olemuselt ja kasutusotstarbalt lähedased N1-kategooria sõidukitele (väikebussid, pereautod), mistõttu on põhjendatud rakendada nendele samasugust registreerimistasu arvestust nagu N1-kategooria puhul. Muudatus on lisaks nende üldise maksumäära langetamisele eriti oluline paljulapselistele peredele, puudega inimestele ja nende lähedastele, kellel võib olla kõrgendatud vajadus soetada suurem sõiduk, et tagada pere või abivajaja igapäevane liikumisvajadus.

Lähtudes 2024. aasta sõidukite esmaregistreerimise andmetest, väheneb laekumine riigieelarvesse kuni üks miljon eurot aastas. Tüüpilise (mediaani) esmaregistreeritud sõiduki registreerimistasu langeks 2200 eurolt 530 eurole ehk N1-kategooria miinimumi lähedale.

Punktis 2, millega täiendatakse liiklusseaduse (LS) § 190²⁷ lõikega 1¹, sätestatakse registreerimistasu enammakse tagastamise kord, mille kohaselt tagastatakse isiku taotluse alusel see registreerimistasu osa, mis on tasutud ettenähtust rohkem (nt trükiviga summas). Sellise sätte puudumisele pööras tähelepanu õiguskantsler, märkides, et LS-is ei ole selgelt reguleeritud olukorrad, kus registreerimistasu on tasutud ekslikult või suuremas ulatuses, kui seadus ette näeb.

Selgitame, et viitenumbri järgi nn ettemaksukontole makstud registreerimistasu tuleb Transpordiameti infosüsteemis nähtavaks ning seotakse konkreetse toiminguga. Näiteks, kui isik teeb registreerimistasu ettemaksu ja kannab 800 euro asemel üle ekslikult 900 eurot, jääb 100 eurot ettemaksuks, mida ta saab kasutada järgmisel liiklusregistri toimingul või taotleda oma pangakontole tagasi. Kui juhtub nii, et sõiduki registreerimistasu on vigaselt määratud

(näiteks CO₂ andmed valed), tehakse korrektuur andmetes, enammakstud summa jääb vabaks ning seda saab samuti kasutada järgmisel toimingul või tagasi taotleda. Seega praktikas kõnealust probleemi esinenud ei ole, kuid lõike lisamisega tagatakse õiguskindlus ja isikute põhiseaduslik õigus menetlusele ja korraldusele analoogselt riigilõivu seaduses riigilõivu tagastamise kohta sätestatud korraga.

9. Palume eelnõu § 1 punktis 8 toodud § 17¹ tekstist välja jätta lauseosa „hiljemalt 2025. aasta 1. detsembril“.

Selgitus: Lapse eest maksuvähenduse muudatused planeeritakse jõustada nii kiiresti kui võimalik, et juba käesoleval aastal saaks õigustatud isikute mootorsõidukimaksu summad ümber arvutada. Esialgu planeeriti seaduse jõustumine hiljemalt 1. detsembril, kuid eelnõu menetluse ajagraafiku tõttu võib see juhtuda hoopis mõned päevad hiljem. Seega pole 2025. a 1. detsembri tähtaja sätestamine vajalik.

10. Palume muuta eelnõu § 2 (uue numeratsiooniga § 3) ja sõnastada see järgmiselt:
„§ 3. Seaduse jõustumine

(1) Seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamise päevale järgneval päeval.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 4 ja § 2 punkt 1 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.“.

Selgitus: Lõikes 1 sätestatakse seaduse Riigi Teatajas tavalisest erinev jõustumine. Seadus ei jõustu mitte kümnendal päeval pärast avaldamist, vaid järgmisel. See on vajalik, sest lapse eest maksuvähenduse andmine on planeeritud rakendada juba sellel aastal, mis tähendab, et eelnõu seadusena vastuvõtmine ja jõustumine tuleb menetleda kiiremas korras.

Kuna teeme ettepaneku täiendada eelnõu uue §-ga 2, millega lisatakse liiklusseaduse § 190²² uus lõige 10, on vajalik määrata ka selle sätte jõustumise aeg. Selleks on planeeritud 2026. aasta 1. jaanuar analoogselt sarnase sättega mootorsõidukimaksu seaduses, et tagada asutustele piisav ettevalmistusaeg uue regulatsiooni rakendamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Anna-Liisa Juhtver
anna-liisa.juhtver@fin.ee